

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, év-
negyedrre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresz-
tesy Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-
mok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordaiúca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Lapszemle.

A „Reform” inti a horvát regnicolaris deputátot, hogy higgyen a tulságokra ragadtatva ne járjon el, hagyjon fel például oly eszmével, hogy a bán helyett egy háromosztályú miniszteriumot követeljen, melynek a közös országgyűlésen való felelőssége a horvát autonómiába ütközik, — a Pestre küldendő követekre nézve óhajtja, hogy azok ne a majoritásból küldessenek csupán, hanem (ha nem is direct választás úján, de) országgyűlési kuriák szerint küldessenek fel, hogy minden érdek képviselve legyen.

A „Pesti Napló” felelve a M. U. közelebbi telt kérdéseire, elmondja meggyőződését arra nézve, miért kevertetik éppen gr. Lónyay neve oly üzletekbe, melyek a közvélemény fenekébe. Először is figyelmeztet, hogy a magán üzlettel foglalkozó parlamenti tagok közt Tisza K., Várady G. s mások is felemlítettek annak idején, elmondja azonkívül, hogy Lónyay a legnehezebb időben, és azon nagyszabású intentióval volt pénzügyér, hogy külföldi összeköttetések folytán függetlenítse a magyar pénzügyeket azért nem is nagyon tördött a kisebb gyanúsítgatásokkal, tényekkel véltén az ellenkezőt bebizonyíthatni, ebben azonban az ellene zúdult bécsi pénzemberek által annál könnyebben akadályoztatható, mert az ellenzék is secundált nekik, egyesek pedig annak inkább adtak hitelt a reproducált bécsi gyanúsítgatásoknak, mert L. gyakorlatias pénzügyi műveleteit kancsal szemekkel tekinték. Azonkívül gr. Lónyai engedékenysége a mult ülésszakban sok félre értesreadott alkalmat, gr. Andrássy a koronázás után határozottan visszautasította a balról kezdeményezett fuziót, Lónyay felkereste Tiszát, Ghyczyt s meghívta a budget-előkészítő bizottságba stb, de önfeláldozó politikája ép a kívánnal ellenkező eredményt szült, hogy a jobboldalnak kellett őt a baloldali alkudozásoktól visszatartani. Ezek ellen most tudja a kormány, mit kell tennie, fódolog azonban a közvélemény felvilágosítása, a becsületsértések megtorlása és az, hogy csak tiszta nevű üzletekkel érintkezzen.

A „P. Lloyd” a „Jedinstvo” multkor cikkéből kiindulva, örömmel konstatálja, hogy a szerb államférfiak végre méltányosabb, Szerbia érdekeire nézve üdvösebb s egyszersmind Ausztria-Magyarország irányában barátságosabb politika követésére határozták magukat. De hogy a két ország közt szilárd barátság foglaljon helyet, mindenekelőtt a helyzetet kell tisztázni. Alapítan azon fölfevés, mintha Magyarország valamikor attól félt volna, hogy Szerbia uralmát a Dunán és Száván túl kiterjeszti, mi már magában véve nevelésig aspiracionak tunik fel. De igenis elleneznie kellett a belügyei megzavarására célzó féktelen agitációt, és a könnyelműséggel párosult önfeladást, melylyel Belgrádban a keleti viszonyok megfontolása irányuló törekvéseket támogatták. Szerbia függetlenítését minden külbefolyástól az osztrák-magyar diplomácia minden időben elégítette, de ezen határokon túl, a nyaktörő politika terére, mely a keleti viszonyokat fenekesítől akarná felforgatni és chaost teremteni, Ausztria-Magyarország sohasem fogja követni dunántúli szomszédját Ha — ugymond — Szerbia azon erőt és igyekezetet, melyet eddigélle utópiák valóítására pazarolt, ezen-
tul szellemi és anyagi érdekei előmozdítására fordítja, nagy hódításokat teend a keleti népfajok közt, és békés uton fogja előkészíteni a jövő alakzatait. Ez esetben mi is örömmel nyújtunk neki kezét mint szövetségesnek mindazon érdekek előmozdításában, melyek harc és veszély nélkül is nagygyá tesznek egy nemzetet.

A horvát országgyűlésből.

A horvát országgyűlés igen szorgalmasan dolgozik. A pénzügyi bizottság július 31-ikén befejezte munkáját s

TÁRCZA.

Kant Immanuel.

(Vége.)

A mi Kant szokásait illeti, e tekintetben az ismer-
tetéseknek bővében vagyunk. A legegyszerűbb életet élt;
főtörkévé lévén egészséges fentartani s a mennyire lehet
minden igazgatottságot kerülni. Az ő egyéni függetlenségét
semmi áron sem akarta feláldozni, s ezért vezérelve volt
adósságot nem csinálni, sem hasonló kötelezettséget ma-
gára vállalni. Ifjúságában nagyon szegénynek kellett
lennie; de szigorú gazdálkodás által elég vagyonra tett
szert, hogy abból kényelmesen megéljen és szegényebb
sorsu rokonainak is segédelmet nyújtson; és mikor meg-
halt, oly összeget hagyott hátra, mely abban az időben,
tekintélyesnek nevezhető. Testszerkezetének természetes
gyengesége arra indította őt, hogy saját magának orvos-
sá vá legyen és folytonos egészsége, melyet ő saját ta-
pasztalatairól alapított életszabályok által tartott fenn, a
legnagyobb művészet eredményének tekinthető. A lármát
és zajt illetőleg hasonló gondolkodással bírt, mint Ben
Jonson „Epicaene”-ájában a duzzogó uraság. Egyszer
levélben kérte meg Hippel barátját, a ki Königsbergen
polgármester volt, hogy használja fel befolyását arra, hogy
a városi fogházban levő rabok ne énekeljenek oly fenn-
hangon. Ha lehetne olyan zenét találni fel, melynek mint
az Othello-ban említettnek, ne hallatszódjék a zaja, annak
kétségén kívül Kant is bámulója lett volna, de így a ze-

az országgyűlésen aug 6-án kelle megkezdetni a
kölségtvetési tárgyalásoknak. Ezeket azonban igen röviden
el akarják végezni, minthogy a folyó hó 25-én leendő
elnapolásig a Mazuranics által megpendített házközösségi
kérdést is el akarják intézni. Az országos küldöttség,
mely jul 30-án kezdte meg működését, szintén nagy buz-
galmat fejt ki, és a pénzügyi kérdésre vonatkozólag egy
Mazuranics, Zsiwkovics és Jakics urakból álló albizott-
ságot választott, míg a többi kérdések teljes ülésben tár-
gyaltatnak. Horvátországnak a magyar országgyűlésen
való képviseltetésére nézve az eddigi módozat, azaz, a
teljes országgyűlésből való választás mellett, nyilat-
koztak volna, azon fenntartás mellett, hogy a horvát
országgyűlésnek minden évben bizonyos idő engedessék,
melyben kizárólag és zavartalan a tulajdonképeni orszá-
gos ügyekkel foglalkozhassék. A mi a horvát országos
kormány állását illeti, ugy Horvátországban a budai
miniszteri állomás megszüntetését kívánják. Az országos
küldöttségben azonban azon kérdés került volna szónyegre,
vajjon nem volna e megszüntetendő a báni hivatal is,
és ennek helyébe egy felelős miniszter állítandó fel.
Minthogy azonban ez a gyakorlatban még is csak nem
volna egyéb pusztá czim változtatásnál, az ország aligha
fog megbarátkozni oly javaslattal, melynek elfogadása
által egy megkezdett történelmi hagyomány pusztulna el.

Az igazságügyminiszter a körren- dele.

Hivatalos uton nyert tudomás szerint a marosvá-
sárhelyi kir. ítélő tábla területéhez tartozó némely királyi
törvényszéknél azon gyakorlat áll fenn, hogy a kereske-
delmi és váltóügyek előadására mindenkor két törvény-
széki bíró és két kereskedelmi ülnök hivatik meg az
ülésbe, s a kereskedői csődök is ugyanily módon alakít-
ott tanácsokban ítéltetnek el.

A kereskedelmi tanácsoknak ekként való egybe-
állítása az 1853. évi május hó 3-án közzétett bírósági
ügyrendtartás 150. §-ban gyökerezik, mely rendelet nincs
többé hatályban. — Az 1868. 54. t. cz. 25. és 27. §-
ben említett kivételes bíróságok ugyanis melyekre nézve
az 1869. évi ápril hó 29-én kibocsátott rendelet beve-
zetésének harmadik bekezdésében az előbb fenállott ügy-
viteli szabályok fenhagyattak, az 1871. XXXI. t. cz.
életbeléptetése folytán megszűnvn s azok helyébe az
idezett törvény 1. §-nak b) pontja és 18. §-a értelmé-
ben, a felállított elsőfolyamodású kir. törvényszékek lép-
vén, ez okból a kereskedelmi és váltóügyek elbírálására
hivatott ítélő tanácsokban is, a szavazó bírák számának
meghatározása tekintetéből, most már nem az 1853. évi
ügyrendtartás 150. §-a, hanem az 1868. 54. t. cz. 5.
§-a a szabályozó; — azon különbséggel, hogy a váltó
és kereskedelmi ügyek elintézéséhez, az 1871. XXXI. t.
cz. 7. §-a szerint nevezendő kereskedelmi ülnökök is
meghívandók lévén, minthogy a bíróságok szervezése
Magyarországban és Erdélyben az 1871. XXXI. t. cz.
értelmében teljesen azonos, az egyes tanácsokba itélet-
hozatal végett meghívandó kereskedelmi ülnökök száma
is, a pesti kir. tábla területén fenálló 1840. XV. t. cz. II.
R. 5. §-nak analogiájához képest határozandó meg.

A mi továbbá a csődügyeket illeti, ezekre nézve
egyáltalán nincs helye kereskedői ülnökök részvételének,
mert a csődügyekben való bírói illetőség, az 1868. 54. t.
cz. 45. §-a által Magyarország és Erdélyben egyenlően
szabályoztatván, a felosztott törvényhatósági bíróságok,
valamint az azok helyébe lépett kir. törvényszékekre
nézve az ítélő tanácsoknak csődügyekbeni alakítása te-
híntetéből egyedül és kizárólag a törvénykezési rendtar-

nét úgy tekintette mint a legkiálhatatlanabb mesterséget,
mely által az ember tanulással foglalkozó szomszédját
kizavarhatja házából. Egy kakas, mely szomszédságában
kukorikolt és a melyet semmi áron sem vásárolhatott
meg gazdájától, arra bírta Kantot, hogy lakását megvál-
toztassa. A megszokott tárgyakon esett változás nem ke-
vésbé sértő volt szeméire nézve, mint a zaj fülének.
Szokása volt, hogy a midőn gondolataiban elmélyedett,
egy meghatározott tárgyra függesztő szeméit s a töb-
bök közt dolgozó szobája ablakával átellenben volt
egy torony, a melyhez annyira hozzá szokott volt
a szeme; hogy a midőn egy szomszédos kert jege-
nyefái azt elzárta előle, teljesen képtelen lón a
munkálkodásra, annyira, hogy végre is a tu-
ladonosnak le kellett vágatnia a jegenyefákból annyit,
a mennyi a kilátást a toronyra ismét szabaddá tette. Egy
öreg Lambe nevű szolgálja, a ki nála már 40 évet szol-
gált, egy alkalommal annyira megbántotta Kantot, hogy
ez kénytelen volt őt elbocsátni; de hiányát annyira érezte,
hogy e miatt egy darabig semmit sem tudott dolgozni,
s hogy tájdonván erőt vegyen, ráirta egy darabka papirosra
„Lampet el kell felejtetni.” S valóban, a magára erőszá-
kolt feledés volt az általános gyógyszer, melyet Kant
hasonló bajoknál mindig igénybe vett. Midőn Hippel ba-
rájta beteg volt, Kant szorgalmasan tudakozódott utána;
de midőn Hippel halála után az ebédnél némelyek róla
beszélni kezdettek, Kant félbeszakította a beszélőket, azt
mondván, hogy a halottakat békén nyugodni kell hagyni
a halottaikkal. E tekintetben a bölcsész egészen ellentéte
volt King Dávidnak és Góthenek. Ezen látszólagos érzé-

tás 3. §-a volt és irányadó jelenleg is, annál inkább,
mivel a kereskedői csődök bírói illetőségére nézve, az
1871. XXXI. t. cz. 26. §-a csak a buda-pesti kir. ke-
reskedelmi- és váltó-törvényszék területére nézve tett ki-
vétel.

Pesten, 1872. július 30-án.

A müncheni egyetem négyszaza- dos fenállásának emlékünnepe.

A nyilvános épületek korszorukkal és zászlókkal
voltak földiszíve és pedig egy esen váltakoztak az or-
szág és az új birodalom színei. Némely ház fekete, vörös,
arany színnel, az egykor annyit megénekelt tricolore-ral
demonstrált. A Miksa József tér volt központja az öröm-
teljesen összegyűlő tömegnek. Miksa József és I. Lajos
szobra már korán reggel virágokkal díszítettett föl, s a
talpazathoz a legzebb korszoruk tétettek le. Fél 9 óra-
kor az egyetemi tér a katonaság sorsfala által elzártatott,
s a tanárok zárt kocsiiban hajlattak a tudományos aka-
demiához, hol már várták őket a deputációk. A menet
a legzebb rendben indult meg, s élén a tanulók ünne-
pely bizottsága haladt, magukkal vivén az egyetemi
zászlót a bajor és birodalmi lobogók között. Ezeket egy
katonai zenekar követte polgári ruhában, és az akade-
miai dalárda, melynek működése az aulában kezdetett
meg — Követték őket gyalog az ottani egyetem nyilván-
os és magán tanárai, vezelve a rector magnificus: Döl-
linger és a helyettes rector: Giesebrecht által; hozzájuk
csatlakoztak a külföldi egyetemek, a tudós társaságok, a
műnsteri műegyetem, a művészeti akadémia deputációi,
a liceumok, a gymnasiumok és más tanintézetek kül-
dötségei, a városi hatóság, a Münchenben promoveált
doctorok. Egy második katonai zenekar a király testör-
ezredéből megnyitá a menet második részét, mely az
újabb német egyetemek tanulókielöltségeiből és a müncheni
egyetem tanulóiból állt. Bezárták a meuetet az
egyetem volt hallgatói, tehát hivatalnokok, orvosok, ta-
nárok és ügyvédek. 10 1/2 óra kor a menet a nagyszerűen
földszített egyetemhez ért, s 11 1/4 óra kor kezdetét vette
az ünnepély.

A megnyitási induló és egy himnusz előadása után
Döllinger másfél óráig tartó beszédet mondott. A közön-
ség háromszoros dörögéjjennel üdvözle az agg tudóst,
ki klasszikai nyugalommal állt a szószéken. Döllinger
most is, valamint az „egyetemek hajdan most” című
beszédében, az egyetemek fejlődését fejtegette, különös
tekinettel Németországra, és a bevezetésben kiemelte,
hogy Münchennek jutott a szerencse az egyesült biroda-
lomban az első egyetemi ünnepélyt tartani. Különös
hangsúlyt emelt ki az olasz egyetemek befolyását
Németországra és a párisi egyetem hatását a német szel-
lemi életre. Ezután kimutatta, miként jött át Németor-
szágba az olasz főiskolákból a római jog és a jus cano-
nicum, mindkettő az absolutizmusnak kedvezve. Vázolta
alkotmányát a középkori főiskoláknak, melyeknél a kri-
tikai történettudomány és az exact természeti vizsgálódás
hiányzott, s nélkülöztek a történelmi öntudatot. Egy né-
met, Albertus magnus és egy angol, Roger Bacon javi-
tani igyekeztek ez állapotot. A tizennegyedik században
a fejedelmek megmutatni szerették, hogy mennyire pár-
tolói a tudománynak; Prágában egyetem létesült, de a
németek és csehek közti antagonizmus 1409-ben a né-
metek kiűzését vonta maga után, s az ezután felállított
bécsi, heidelsbergi, kölni, erfurti felsőbb iskolák egy-
házi intézetek voltak. Ez időben jött létre a müncheni
országos egyetem, mely tagjai közé szá-

kellenség dacára is Kant melegkeblű és önfeláldozó em-
ber volt és meghitt barátjainak megválasztására egye-
temi állása legkevésbé sem folyt be. Barátai között ki-
tűnő helyet foglalt el egy angol kereskedő, Green ur,
a ki egy vitatkozás alkalmával jött ismeretségbe Kanttal,
mely az amerikai háborúért folyt s a melyben Kant a lá-
zadókat különös erélylyel védte, míg Green ur ellenkezőleg
honfiai mellett emelt szót. Bármily híres volt is Kant a
pontosságban, Green őt ebben feljűlmutta, a mint
ezt egy furcsa anekdotából lehet következtetni.
Egy este összebeszéltek Greennel, hogy más nap
reggel 8 óra kor kimennek együtt kocsiakzni, egy
negyeddél 8 előtt Green orájával kezében várta
Kantot. Őt percz mulva Green kalapot tett a fejébe, ez-
után öt percz mulva pálcáját kezébe vette.

Nyolczkor az első óra ütése, a kocsi az ajtó előtt ál-
lott. Green beleült s Kantot, a ki két perczel később jött,
ámbar szembe találta őt, hogy pontossági elvéhez hű
legyen nem vette föl. Ezen barátja házánál töltötte el
Kant hosszú időt át ugyan azon módon délutánjait. Mi-
dőn hozzá érkezett, rendszeren alunni találta Green-t egy
karos székben: ő is mellé ült és szintén elaludt. Ezután
jött egy bank-igazgató, Rufman, a ki szintén a társasá-
gához tartozott s azoknak példája szerint szintén elaludt,
a mig egy más barátok, Motherby, megérkezett s őket
egy meghatározott időben felkeltette. Most beszélgetni
kezdettek, a mi rendszeren két óráig tartott; ekkor a tá-
rsaság eloszlott. Ezt a szokást oly szigoruan megtartották
hogy Kant az utcabelieknek az volt, a mi a szántóvető-
apácáiról s nem egyszer lehetett hallani ezt a megjegy-

mitá Reuchlin és Aventinen egy jeles törté-
nész birt Ingolstadt kezdetben virágzott. Szó-
nok ezután kifejté, hogy a szabadság szelleme mily
virágzásban tarthatja a felsőbb iskolákat. Végül előszá-
málja a müncheni egyetem nagyjait, s a régi theologusok-
ról is fejtén említést, Döllinger először és ez egyszer lett
meleg előadásában. Akkor még egy német és tudomá-
nyos theologiai reméltek, mondá Döllinger s arca egé-
szen megélenkült. Beszédét azon kívánsággal fejezte be,
hogy bár az utódoknak kisebbítellenül adhatná át a tu-
domány jóságát. Háromszoros zajos éljenzés követte a
szavakat, s Döllinger kikísérte az étteremből Béla, Lajos
és Tódor hercegeket, és ezután az Odeon-terembe ment,
hogy megnyissa az egyetemi-diner-t, melyet az egyetem
rendezett.

A lakoma egy alkalmi induló eljátszásával kezde-
tett meg, melyet Figaro lakadalmának nyitánya követett.
Ezután fölállt Döllinger s életelte II. Lajos bajor királyt,
az egyetem buzgó pártolóját, ki legújabb nagylelkű ala-
pítványával is bebizonyította, hogy mi iránt érdeklődik leg-
inkább. Utána Lutz miniszter emelte poharát Németor-
szágra és dicsőségteljes császárára. A rektor toaszja
után „Heil unserm König, Heil! Heil König Ludwig,
Heil! hymnusz játszatot el, és Lutz beszéde után „Die
Wacht am Rhein.”

Erre Lajos herczeg emelt szót, s minden bajor her-
czeg nevében a müncheni egyetem fölvirágzására ülté ki
poharát; őt követte Károly, ki minden német egyetem ös-
zvetartásáért ivott. A helyettes rector Giesebrecht a ven-
dégeket dr. Erhard polgármester pedig a rektort, az ün-
nepelt öreget és kitűnő tudóst életelte. Mondattak még to-
aszok München városára és a miniszteriumra, míg végre
a legnagyobb és legvidámabb kedvvel oszlott szét a tár-
saság.

Az ünnepély befejezése után, aug. 2-án többen
tisztelőbeli tudori czímmel ruháztattak föl.

Legújabb táviratok.

Zágráb, jun. 7. A regnicolaris deputatio többsége
visszautasítani határozta a báni hivatal eltörölését illető
javaslatot. Orvosi legújabb tudósítások szerint a cholera-
esetek ritkulnak.

Bécs, aug. 7. A „Tagespr.” azon híre, hogy Kuhn
közös kadigyer leköszön, illetékes helyről megerősítést
nyer. Utóául Kollert emlegetik.

Berlin, aug. 7. A „Prov. Corr.” a három császár
összejöveteléről ezeket mondja: A közös czél az európai
béke fenntartása és biztosítása; most azon bizonyosság
szerezte, hogy a német kormány azon szándékát táp-
lálja, miszerint egyidejűleg Oroszországgal és Ausztriával
fentartsa és megszilárdítsa a jó egyetértést; ezen szán-
dek most az uralkodók összejövetele által megvalósítás elő
halad. Németország öszinte és bizalomteljes magatartása
egyengette a tért az Oroszország és Austria közti közleke-
desre.

London, aug. 7. A „Times”-nak egy távirata je-
lenti San-Sebastinból, hogy ott több gyanus egyén foga-
tott el. Azon hir van elterjedve, hogy a gyilkosok itt tar-
tozkodnak. A király, ki egész bátorsággal járkal az ut-
czákon egészen hódolatteljesen üdvözöltetett.

Olmütz, aug. 7. Tegnap este ismét ki volt a vá-
ros világa. Ő felsége a fényesen világított és nagy nép-
tömegekkel eltelepelt utcákon nyílt kocsiiban haladt át és
mindenütt lelkesülten üdvözöltetett. Ő felsége ma reggel
Bródeken át, hol az udvari vonat a közelben fekvő 12-ik
dragonosy ezred megszemlélése miatt kissé időzött, Bécs-
be utazott el.

zést: még nincs meg hét óra; mert Kant professor még
nem ment itt elé. Azon körülmeányból, hogy a mint ol-
vassuk, Kant egy sort sem irt „Kriuk der reinen Vernunft”
című művéből anélkül, hogy azt ne becsafoltta volna a
Green helybenhagyása alá, azt következtethetjük ki
hogy az angolnak a pontosság mellett még más kitűnő
tulajdonai is voltak.

Az egyetlen érzéki élvezet, melyben Kant is örö-
möt lelt, az ebéd volt, melyhez egy óra kor ült s rende-
sen három órát töltött asztal mellett. Az ételekhez oly
jól értett, hogy Hippel szerint éppen oly jó bírálatot ír-
hatott volna a szakácságról, mint a józan észről. Ugy
látszik, hogy a süítés főzés egyedül volt az a káposz,
a mely őt a szép nemhez fűzte. Soha sem nősült meg s
arra komolyan soha sem is gondolt; azonban örömet
beszélgetett jó házi nőkkel a konyha titkairól.

Kant kortársai közül három életíróval volt meg-
áldva; egyik Borowski, egy tanítványa, kinek száraz
adatai 1792-ig terjednek; a másik Jachmann, a ki leg-
fényesebb korszakát ismerteti 1784-től 1794-ig; a har-
madik Wasiunski, egy meghitt barátja, ki midőn Kant
elgyengült, ügyeit kezelte, s utóbbi életéveit irta le. Alig
kell mondanunk, hogy ezen forrásokat mily nagyra be-
csülte, hogy az általa készített életrajzhoz
Dr. Kuno Fischer, aki a mellett, hogy a metapysikai
kérdésekben a legelősebb elméjű bíráló, egyszersmind
a legelősebb és legmúltatóbb életíró is.

Hítelbank és Zálogkolcsön-Társulat

1. Ieszámítót váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi könyveket;
2. vesz és elad földhehermentesítési könyveket, részvényeket, magán könyveket és más értékpapírokat saját és idegen rovására;
3. bélélt váltókat és évi jármékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czímen levő követeléseket, kivésvi a pénziarból az utalványozott földhehermentesítési könyveket;
4. előgad örömenykeppen mindennemű értékpapírokat és értéktárgyakat;
5. előgad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapírokat, a melyekről utalványok után lehet rendelkezni;
6. átvessz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátrállog forgatható pénztárgyeket ad ki, az ilyenmű pénztárgyekek legkisebb értéke 100 frt;
7. a zálogkolcsön-nélzetben kölcsönöket ad a) mindennemű ingóságira, b) drágaságra; c) szerekre s arany- és ezüstneműekre; c) értékpapírookra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

b) drágaságra; c) szerekre s arany- és ezüstneműekre; c) értékpapírookra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

b) drágaságra; c) szerekre s arany- és ezüstneműekre; c) értékpapírookra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

A föld egyetlen növénye sem egyesít oly szerencsésen legelőnyökből befolyást a legelőzési és emésztő-szervekre, az ideg- és inndzserrel oly állandó szilárdításával, mint az indiai állatok győgyesére, a Coca Peruból, a mit tekintélyek, mint Humboldt S., Martius, Lauza s. mások, a gimnósodás tökéletes hiányának (az Andeslakóknál), valamint a kórokozó mesés erőteltségének (minden más táplálék nélkül) szemlenni, csodálkozva tanúsítják. Ezek alapján dr. Sampson tanár a cocát saját hazájában gyökereken tanulmány és kísérletek tárgyává tette, a melyeknek a legnehezebb bevételekben is bizonyított végeredményei a

Coca-labdaesok I. II. és III.

Coca I. torok-, mell és tüdőbajoknál, még előhaladt állapotban is fényes sikert eszközöl; coca II. megszűntet a legmakacsabb emésztés-háborításokat, gyomorhurut, aranyér-bajokat, étvágyhiányt sat., és coca III. a legkiválóbb, sőt ki-pótolhatatlan gyógyszer meggyógyeség, hypochondria, askor, s nevezetesen általános és különös gyengeségi állapotok ellen (pollutió, nemű gyengeség sat.). Ara porosz gyógyszer-díjszab. szerint 1 doboz 2 frt., 6 doboz 10 frt. o. ért. Bővebb felvilágosításul lásd: Wissenschaftl. Abhandlung über die Coca, ingyen a szevesesen-gyógyszer-társulatban Maubau.

Foraklátrak az osztr-magyar birodalom számára:

Bécsben: Haubner Ed. am Hof.

Pesten: Turók J.

(456) 15 — 20

Megjelent és Demjén László

könyv kereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvárusnál kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I.) ős- o- és középkor. (513. kr. e. — 1540. kr. u. Egy kötet. 36 tábla.)
Ira Jakab Elek.
Ara 10 frt.

(327)

Ez mind az tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérget és ajánlani feleslegesnek tartom: csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Sieszen tehát a város értelem t. közönsége, e munkát partfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmú és szaktudós irába minél több kötetet ontsin e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utabbi történet lesz. A ki megszerezte magának ezen 3. részű álló első kötetet, az bizonyára, érdeklél fogja lapozgatni és benne bolygatódni, s a folytatást minden áron megszerezni magának.

Demjén László.

Szerencseajánlatok.

Szerencse és áldás Cohn-nál:

Az illető országos kormány által biztosított nagy pénzsorsjáték

1 millió 820,000 tallér.

Ez előnyös pénzkiosorolás most ismét nevezetes nyereseményekkel szaporított, csak 58,000 sorsjegyből áll s kevés havak alatt 5 osztályzatban következő nyeresemények léteztetnek biztosan. m. 1. új nagy nyeresemény esleg 120 ezer taller, különösen 80,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 2 szept. 10,000, 3-szor 8000, 1-szer 6000, 3-szor 5000, 12-szer 4000, 1-szer 3000, 34-szer 2000, 3-szor 1500, 54-szer 1000, 6-szor 500, 310-szer 400, 16-szor 300, 430-szor 200, 570-szer 100, 75-szer 80, 75-szer 60, 50-szer 50, 20 ezer 500-szor 47, 7250-szer 40, 31, 22 és 12 taller.

A második osztály nyeresemény-huzása hivatalosan f. év aug. 19. és 20-ára

tételelt, s erre a megújítás (Renovation) egy egész eredeti sors-

jegynél csak 10 % frt o. e.

egy fél eredeti sorsjegy-nél csak 5 frt 25 kr.

egy negyed eredeti sors-

jegynél csak 2 frt. 70 kr.

a kormány bélyeggel ellátott er-

dei L o o o-ka (nem elfutott) igérvénye-

ket vagy magán sorsjegyeket az összeg-

beimontell beküldése mellett a meg-

rendelőknek azonnal megküldöm a

legutóbbi vidékekre is.

A hivatalos huzási lajstrom és

a nyereseménypénzek megküldése

megértésé azonnal a huzás után

minden részvevőnek pontosan és

titoktartás-mellett.

Üzletem köztiudomásilag a legre-

gibb és legszerencsésebb, mi-

után a nálam megrendelők már

a legelső nyereseményeket 400,000

60,000, 50,000, 40,000, 20,000,

még gyakrabban 12,000, 10,000 taller-

jal nyerték meg, s legutóbb e f. év má-

jus havában történt huzásnál a 80,000

tallérnál többre menő egész

összeget a hivatalos nyerő-

lajstromok tanúsága szerint

nálam nyerték meg.

COHN SAMS. LÁZ.

Hamburgban.

fü-comptorja, bank- és váltóüzlete.

(322)

Ep most jelent meg

32-ik kiadása

a világirod., tanulságos könyvek

a „Személyes oltalom”

Laurentius-ol, borítékba lepecsételve.

Ezzeresen bizonyított segély- és orvos-

lat (20 év tapasztalat) a fertőző-erőtel-

nedésnek. az. önfertőztetés következményeinek

és a nemű Kísapongásoknak kapható minden könyv-

kereskedés után Bécsben Pohan Karoly-nál. Woll-

zeile 33. Ara 2 frt 40 kr o. e., postán megküldve 2

frt 50 kr o. e.

Szegényeknek, ha ezt bizonyítvánnyal tanu-

sítják s egyenesen hozzá fordulnak — ingyen Lau-

rentius.

A számlán utánazottól és a könyv

kivonatolati különösen pedig azily musok iratok

kal ajánlott nyelve nyomtatottak (párkölög, övök)

Azért arra kell ügyelni, hogy valódi kiadásit kapják az

eredeti kiadás Laurentiusot,

mely nyolczadik kötet, 232 lapon 60 bonczani

aczelmesztéit képfetel s a szerző nevéjével el-

látott bélyeggel van lepecsételve.

Szinzházi felhívas.

A szinidény közeledvén, alólirt igazgató választmány tisztelettel hívja fel a n. é. közönséget részvétre és pártolásra, s egyszersmind tudatja, minő feltételek és díjjak mellett lehet a jövő szinidényre az itteni nemzeti szinzházban páholycokat és más helyeket bérelni.

Eddig volt october havában egy előleges bérlet 18—20 bérleti előadással és 6 bérszünettel; volt tovább egy hat havi rendes kötelező bérlet; 126 bérleti előadással és kb. 46 bérszünettel.

A változott körülményekhez képest az eddig szokásban volt jutalmjátékok a művészet, az intézet tekintélye és a műpártoló közönség érdekében eltöröltetvén, a választmány szükségesnek látta a bérszünetek eddigi tulságos számát a lehető legkisebbre leszállítani; s ezek helyett a bérleti előadásokat szaporítani.

Következőleg jövőre a rendes kötelező téli szinidény 1872 october 1—50 napján kezdődik és 1873 april végéig tart E hét hónap lefolyása alatt lesz százkilencvenkét (192) bérleti előadás és 40—12 bérszünet vagyis rendkívüli előadás.

Az említett hét hónapos rendes bérletfolyamra a következő árak mellett lehet bérelni:

- egy középpáholy 192 előadásra 550 frt o. é. (egy előadás 2 frt. 80 krba kerül);
- egy alsó páholy 192 előadásra 500 frt. o. é. (egy előadás 2 frt. 60 krba kerül);
- egy felsőpáholy 192 előadásra 350 frt o. é. (egy előadás 1 frt 80 krba jó);

Páris, aug. 6. A „Journal des Debats” a három császárnak Berlinben való találkozásáról szólva, ezeket mondja: Oroszország, az összejövetelben való részvétele által a béke iránt nyujt kezességet; az lemond arról, hogy egyedül hozza szönyegre a keleti kérdést, és csatlakozik az Ausztriai-porosz politikához, mely oda megy ki, hogy Törökországban a statusquo fenntartassék. A nevezett lap úgy vélemedik, hogy a három kabinet egyetértése csak közös töltéséget idézhet elő. Midőn Orosz-, Németország és Austria egymáshoz közelednek, egymást semlegesítik és ily módon segítik elő a statusquo fenntartását.

Madrid, aug. 7. A Cataloniában volt 488 főnyi fölkelő megadta magát. Castell 225 főnyi bandája Taragona tartomány felé húzódott. Az elfogott carlisták a kanáriai szigetekre küldetnek.

Thiers lapja a „Bien Public” a három császár berlini találkozásának eseményét méltatja. „Az hisszük — mondja a többek közt a kormánylap, — hogy a találkozás eredménye lényileg békés természetű lesz. Uj bizonyítéka az az általános óhajnak, hogy a béke zavartalan maradjon. Franciaországnak e tekintetben nics mit aggódnia; a kérdésben levő három kormánynál ez idő szerint irányában a legjobb érzelmek uralkodnak.

Ne nyugtalanítsunk senkint; senkisé gondol arra, hogy minket nyugtalanítson. Sokkal inkább, mint bármilyen más államnak van szükségünk a békére s azért megelégedéssel kell minden lépést vagy diplomatiai acutust tudomásul vennünk, mely annak biztosítására és consolidálására alkalmas.”

A szinidény közeledvén, alólirt igazgató választmány tisztelettel hívja fel a n. é. közönséget részvétre és pártolásra, s egyszersmind tudatja, minő feltételek és díjjak mellett lehet a jövő szinidényre az itteni nemzeti szinzházban páholycokat és más helyeket bérelni.

Eddig volt october havában egy előleges bérlet 18—20 bérleti előadással és 6 bérszünettel; volt tovább egy hat havi rendes kötelező bérlet; 126 bérleti előadással és kb. 46 bérszünettel.

A változott körülményekhez képest az eddig szokásban volt jutalmjátékok a művészet, az intézet tekintélye és a műpártoló közönség érdekében eltöröltetvén, a választmány szükségesnek látta a bérszünetek eddigi tulságos számát a lehető legkisebbre leszállítani; s ezek helyett a bérleti előadásokat szaporítani.

Következőleg jövőre a rendes kötelező téli szinidény 1872 october 1—50 napján kezdődik és 1873 april végéig tart E hét hónap lefolyása alatt lesz százkilencvenkét (192) bérleti előadás és 40—12 bérszünet vagyis rendkívüli előadás.

Az említett hét hónapos rendes bérletfolyamra a következő árak mellett lehet bérelni:

- egy középpáholy 192 előadásra 550 frt o. é. (egy előadás 2 frt. 80 krba kerül);
- egy alsó páholy 192 előadásra 500 frt. o. é. (egy előadás 2 frt. 60 krba kerül);
- egy felsőpáholy 192 előadásra 350 frt o. é. (egy előadás 1 frt 80 krba jó);

egy emeleti erkélyszék 24 előadásra 20 ft egy földszinti I-ső rendű zártszék 24 előadásra 13 frt 50 kr; egy földszinti II-od rendű zártszék 24 előad. 11 ft; egy földszinti III-ad rendű zártszék 24 előadásra 9 ft. Az elősorolt páholy-bérletárak havi részletekben minden hó elsején előre befizetendők, ugy szintén az erkély- és zártszék bérletdíjak is minden 24-es bérlet leteltével a következő 24-es bérletre előre befizetendők. A jelzett bérszünetek vagyis rendkívüli előadások alkalmával, általában a napi árak a következőkben állapítottak meg:

Középpáholy 105 ft — kr.
Alsó páholy 84 „ — „
Felső páholy 3 „ — „
Emeleti erkélyszék 1 „ 50 „
Földszinti I. rendű zártszék 80 „ 80 „
„ II. „ „ 70 „
„ III. „ „ 60 „
„ „ „ 60 „
„ „ „ 40 „
„ „ „ 20 „
Karzat 20 „

Tisztelettel kértetnek a páholycokat bérelni kívánók, sziveskedjenek magokat a színháznál 1 szám alatt levő választmányi titkári irodában d. e. 10—12 óráig folyó évi september 20-ig bezárólag előjegyeztetni, ugy szintén a t. cz. páholyjog tulajdonosok is sziveskedjenek páholyaik iránt ugyan ezen napig rendelkezni.

Az erdélyi országos szinzházi választmány. Kolozsvárt 1872 augusztus 4-én tartott üléséből.

Sándor József, választmányi titkár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, augusztus 9. 1872.

— A honvéddhadseregben. a mint egy meg nem bízható forrás jelenti, legközelebb a következő elöléptetések történnék. József főherczeg a lovaságtábornokává, Gräff vezérőrnagy altábornaggyá, Pongrácz, Dobay, Hunyadi, Hollán és gr. Andrassy ezredek tábornokokká léptetettnek elő. Egyszersmind hírlak, hogy Terstyanysky ezredes, egy kerület műszaki csapatának vezényletét, rangja megtartása mellett venné át.

— Az opera-ház terve kész s ugy szándékoznak hogy három év múlva már előadásokat is láthassunk benne. Nem a sugár-úton lesz, hanem vaci-ut és Erzsébetter szegletén, mely esetben a Vadjánier-féle házat más két szomszéd házzal ki kell sajátítani, a mi nem keves pénzbe kerül ugyan de tekintettel a hely rendkívüli alkalmas és kedvező voltára s hogy máshol sem kerülne sokkal kevesebbe — ellenvetéstünk nem lehet a terv ellen.

— A kolozsvári árvaház javára egy szép-irodalmi albumot akarvén kiadni, felhívjuk azon t. írókat kik a szent czél tekintetéből közreműködni óhajtanak, hogy műveiket f. é. september 15-ig alulírtakhoz elküldeni sziveskedjenek. Kvlozsvárt 1872 aug. 9. Hory Béla, Moldován Gergely.

— Értesítésül. Miután nyilvánosan a lapok utján hivatam fel a t. gazdáközönség figyelmét arra, hogy

a kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetből ez év Aug. hava végével 19 pálya végzett ifju herül ki, ezen felhívas kötelességemő tette azt is, hogy szinte nyilvánosan tudomásul hozzam, hogy ez ifjak közül mind azok — számszerint 14-en kik a gazdasági pályára ohajtottak lépni — már alkalmazva vannak. Kolozsmonostor 1872 Aug. 10. Kodolányi Antal igazgató.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztáregylet forgalmáról Julius havában 1872. Bevételek: 1. Pénztármaradék a mult hóról 79,549 frt 14 kr. 2. Betételek után 208,331 frt 66. 3. Könyvdij 87 frt 50 kr. 4. Kamat feldij és váltó díj 13,135 frt 18 kr. 51. Bélyegdíjakban 519 frt 5 kr. 6. 1298. esetben visszafizetett kölcsön 727,810 frt 17 kr. Össz. 1029,432 frt. 70 kr. Kiadások 1. 1294. esetben kölcsön 716,689 frt 35 kr. 2. Tisztviselők fizetése 555 frt 33 kr. 3. Irodai kellékekre 83 frt 67 kr. 4. Bélyegre 600 frt. 5. Kamat 40 frt. 6. Segélyezésre 18 frt. 7. Betét visszafizetések 142,487 frt 75 kr. Pénztármaradék 168,988 frt 60 kr. Össz. 1029,432 frt. 70 kr. Kolozsvárt, Julius hó 31-én 1872. Taufer Ferencz igazgató. Gelch János, könyvvezető Wagner F. pénztárnok.

— Kimutatás az iparos kölcsön pénztár július havi forgalmáról. Bevétel: 1. Junius hóról áthozatal 2570 frt 10 kr. 2. 79 tagtól igtatás és könyvdij 39 frt 50 kr. 3. Betételekben 41084 frt. 74 kr. 4. Visszafizetésekben 21890 frt. 5. 6%-lék kamathoz 830 frt 45 kr. 6. 1%-lélék és váltódíjban 42 frt 40 kr. összesen 66600 frt 88 kr. Kiadás: 1. 161 ízben kölcsön 42778 frt 2. A tagoknak visszafizetődött 43513 frt. 61 kr. 3. Az igazgatósági tisztviselők illetőségébe 390 frt. 4. Napi biztosok illetőségébe 394 frt. 80 kr. 5. Bélyegzett váltóra 42 frt. 40 kr. 6. Irodai szükségletre 19 frt 60 kr. 7. Irodai személyzet díjazására 200 frt. 8. Pénztármaradék egyenleg 9262 frt 47 kr. Összesen 66600 frt 88 kr. Julius havi forgalom térszen 123939 frt 29 kr. Kolozsvárt Julius 31-én 1872 Krémer Ferencz igazgató elnök. Tömösvári Miklós könyvvezető. Mamicza János pénztárnok.

— Két darab ezres bankjegy Budán egy építővezetőnek gazdjá 2 db. ezrestádot felváltás végett, ki azokat, mialatt kabátját felöltötte, egy kőre tette, s szerencsétlenségére ott is hagyta. Csak midőn Pestre ért, tűnt fel neki a hiány, s a szegény ember majd kétségbeesett, azt gondolván, hogy a pénz elvesztette. Visszatért gazdjához, s ennek elbeszélé az esetét. A gazda azt hívé, hogy it családi szándék forog fenn, becsukatlással fenyegető a kétségbeesett embert, s már végre akarta hajtani fenyegetését midőn két napszámoson meghozta a kővön feledett két ezres bankjegyet. Képzeltető, mily nagy volt az öröm. A gazda 40 frtal jutalmazá a két tótaszony becsületességét.

— Furfangos tolvaj. Egy munkásnak a dunadrávi vasutvonalnál megfájult a foga egy kis jó peccenyére, borra s midőn senki sem látta, belopódzott a műasónyi koresmáros éléskamrájába. De rajta vesztett, mivel a koresmáros ép akkor talált egész váratlanul betoppanni, amint ez kedvére lakomázott, ki nem vére tréfára a dolgot a jó madarat, fulénél fogva kihozta a kamarából s az udvaron levő kocsikerekéhez kötötte, azután pedig a munkások igazgatójához ment. Mily nagy volt azonban meglepetése, midőn az igazgatóval visszatérve foglyát

sehol sem látta; elsőkött, s magával vitte a kereket is melyhez kötve volt.

— Dalbokréta három eredeti magyar dalénekre zongora kísérettel szerkesztette Maróczy János: 1. Erdő erdő süri erdő. 2. Tisza partján selyem kendő. 3. Nem eszem én más kenyerét. Ara 60 kr. o. é. Debreczen ifj. Csáthy Károly gazd. akademiái könyvtárus.

Nyilvános számtétel

a kolos-monostori önkénytes tüzoltó-egylet bevételeiről és kiadásairól.

Bevételek: 1. A nműgr földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium adománya 2260 ft. 2. Adakozásokból az I. közlemény szeritnt 515 ft. 3. Adak. a II. közl. szer. 315 ft. 4. Adak. a III. közl. szer. 345 ft. 5. Adak. a IV. közl. szer. 200 ft. 6. Adak. az V. közl. szer. 285 ft. 7. Adak. a VI. közl. szer. 105 ft. 8. Adak. a VII. közl. szer. 224 ft. 9. Adak. a VIII. közl. szer. 40 ft. 10. Adak. a IX. közl. szer. 30 ft. 40 ft. 11. Adak. a X. közl. szer. 26 ft 20 kr. 12. Adak. a XI. közl. szer. 68 ft. 13. Adak. a XII. közl. szer. 95 ft. 14. Adak. a XIII. közl. szer. 22 ft 82 kr. 15. Adak. a XIV. közl. szer. 101 ft. 40 kr. 16. Adak. a XV. közl. szer. 59 ft. 17. Adak. a XVI. közl. szer. 58 ft 60 kr. 18. Adak. a XVII. közl. szer. 37 ft 20 kr. 19. Adak. a XVIII. közl. szer. 138 ft 3 kr. 20. Vegyes bevételek 8 ft. 19 kr. 21. A takarékpénztárlag kezelt pénzek kamatai 42 ft 80 kr. Összes bevételek 4977 ft. 64 kr.

Kiadások: 1. Postai és szállítási költségekre 125 ft 31 kr. 2. Utii költségekre 96 ft 84 kr. 3. Az egylet felszerelésére 3091 ft 32 kr. 4. Raktár és mászó házi építésre 1332 ft. 97 kr. 5. A gyakorló mester fizetésére 260 ft. 6. Az őrszoba berendezésére 52 ft 75 kr. Összeg 4959 ft. 19 kr.

A feent kimutatott bevétellel 4977 ft 64 krral szemben állitva a kiadást 5959 ft 19 krt. Lesz pénztármaradék 18 ft 45 kr.

Kelt Kolos-Monostoron 1872 július 30-án

Kodolányi Antal s. k. pénzkezelő.

Jelen számadást összes mellékleteivel együtt megvizsgálva, azt teljes rendben találtuk.

Kelt Kolos-Monostoron 1872 augusztus 1-én.

Gamauf Vilmos s. k. Ladányi Sándor s. k.

Fenti 18 ft. 45 krrnyi összeget a kolos-monostori önkénytes tüzoltó-egylet részére átvette:

Gamauf Vilmos s. k. főparancsnok.

Jegyzet. Az eredeti pénztári okmányok a főparancsnoknál mindenkor megtekinthetők.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augusztus 8-ról: 5 % Metalliques 66.15. 5 % Nemzeti kölcsön 77. 1860-diki államkölcsön 103.25. Bankrészvények 859. Hitelrészvények 337.50. London 110. 60. Ezüst 108.65. Cs. kir. arany 5.32 1/2. Napoleonor 8.82.

Földhehermentesítési kötvények: Magyar 81.75. Temesi 81.75. Erdélyi 80. —. Horv.-Slavón 83.50.